

Kuratorium Oświaty w Lublinie

--	--	--	--

KOD UCZNIĄ

**ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z PRZYRODY
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ROK SZKOLNY 2013/2014**

ETAP OKRĘGOWY

Instrukcja dla ucznia

1. Zestaw konkursowy zawiera 25 zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy, sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny.
3. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
6. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.
7. Nie używaj kalkulatora.
8. Nie używaj korektora.

Pracuj samodzielnie.

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania: 50

Do następnego etapu
zakwalifikujesz się,
jeżeli uzyskasz co
najmniej 40 punktów.

POWODZENIA!

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Razem
Liczba punktów													
Nr zadania	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Liczba punktów													
Punkty po weryfikacji													

Zatwierdzam

Zadanie 1., 2. i 3. wykonaj korzystając z mapy administracyjnej Polski.

Zadanie 1. (5p.)

Uzupełnij zdania.

Najwyższe pasmo Karpat leży na obszarze województwa

Pas pobraży obejmuje część województw

Największa część Roztocza leży na obszarze województwa

Gniezno leży w województwie

Najwyższy szczyt Karkonoszy leży w województwie

Zadanie 2. (1p.)

..... pkt.

Wisła **nie płynie** przez obszar województwa

- łódzkiego.
- małopolskiego.
- pomorskiego.
- kujawsko-pomorskiego.

..... pkt.

Zadanie 3. (1p.)

Najgłębsze jezioro w Polsce leży w województwie

- a. pomorskim.
- b. podlaskim.
- c. warmińsko-mazurskim.
- d. lubelskim.

..... pkt.

Zadanie 4. (2p.)

Polecenia wykonaj na mapie konturowej.

- a. Wpisz w odpowiednim miejscu mapy nazwy państw - Rosja, Ukraina.
- b. Wpisz w kontur Litwy i Słowacji, właściwe nazwy stolic tych państw. Nazwę każdej stolicy umieść w dowolnym miejscu, w obrębie konturu właściwego państwa.

..... pkt.

Zadania 5. i 6. wykonaj korzystając z mapy znajdującej się w załączniku.

Zadanie 5. (1p.)

Zakreśl literę, którą oznaczone jest zdanie zawierające **błędna** informację.

- Lublin to największe miasto Lubelszczyzny.
- Największym miastem województwa lubelskiego jest Lublin.
- Lublin to największe miasto leżące na Wyżynie Lubelskiej.
- Lublin to największe miasto w Polsce leżące na zachód od Wisły.

..... pkt.

Zadanie 6. (3p.)

Zdania prawdziwe oznacz w kratce literą **P**, natomiast zdania fałszywe – literą **F**.

Poleski Park Narodowy leży w pasie nizin środkowopolskich.

Lublin leży na obszarze powyżej 340 m n.p.m.

Sandomierz to miasto leżące na Wyżynie Lubelskiej.

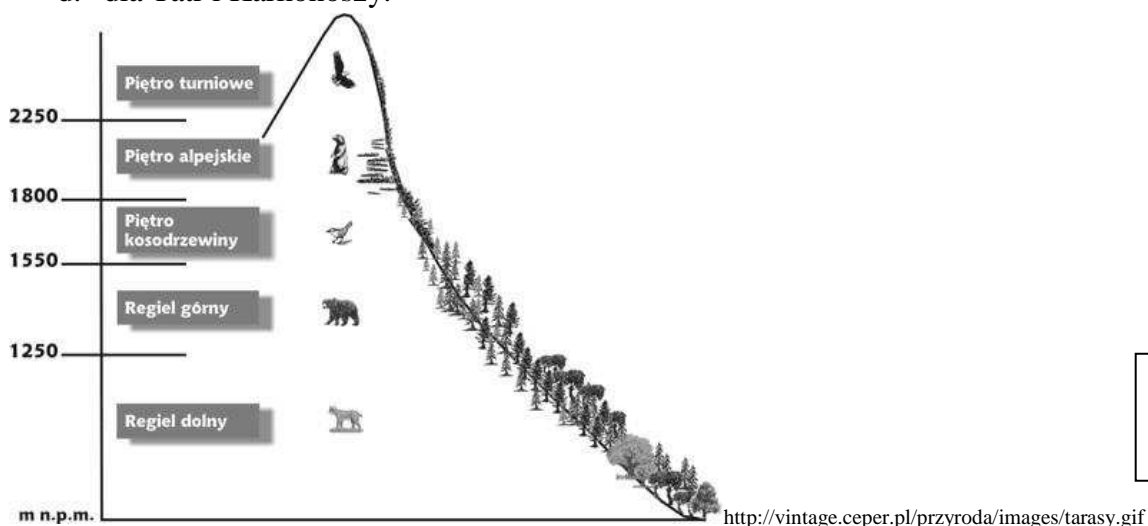
..... pkt.

Zadanie 7. (1p.)

Zakreśl kółkiem literę oznaczającą prawidłowe zakończenie zdania.

Poniżej pokazany schemat, przedstawiający układ roślinności w górach, charakterystyczny jest dla

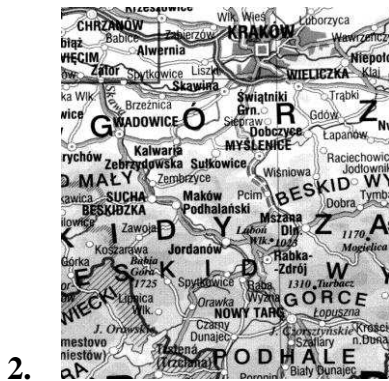
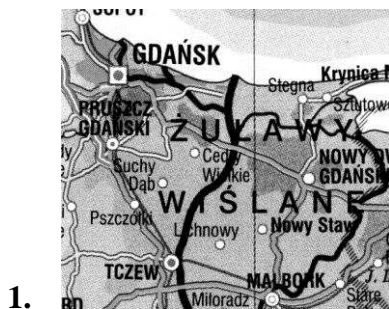
- wszystkich polskich gór.
- dla całych Karpat.
- jedynie dla pasma tatrzańskiego.
- dla Tatr i Karkonoszy.

Zadanie 8. (3p.)

Wpisz w miejsce kropek wybrane litery tak, by wskazane informacje właściwie opisywały pokazany fragment mapy.

- A. Tu Wisła uchodzi do morza.
- B. Tutaj graniczą ze sobą Niemcy, Czechy i Polska.
- C. Tu Wisła płynie w górnym biegu.
- D. Tutaj jest część obszaru należącego do Karpat.
- E. To obszar Sudetów.
- F. To obszar, gdzie Wisła płynie w środkowym swoim biegu.
- G. To fragment Trójmiasta.
- H. To jest fragment mapy południowej Polski.
- I. Tutaj jest obszar Niemiec, Słowacji i Polski.

..... pkt.

Zadanie 9. (3 p.)

Wpisz do tabeli wybrane nazwy odpowiednich zabytków.

Brama Krakowska, Barbakan, Żuraw, Długi Targ, Zamek Królewski, Kościół Mariacki, Kaplica św. Trójcy, ul. Święty Marcin, Wieża Trynitarzka, pierwsza (najstarsza) katedra na ziemiach polskich, Fontanna Neptuna

Lublin	Poznań	Gdańsk

..... pkt.

Zadanie 10. (1 p.)

W miejsce kropek wpisz wybrane litery oznaczające właściwe informacje dla podanych par miast.

Szczecin i Gdynia

Bydgoszcz i Toruń

Białystok i Lublin

- A. To duże miasta województwa kujawsko-pomorskiego.
- B. Te miasta leżą nad Odrą.
- C. Te miasta leżą nad Wisłą.
- D. To miasta portowe.
- E. To miasta leżące w Polsce wschodniej.

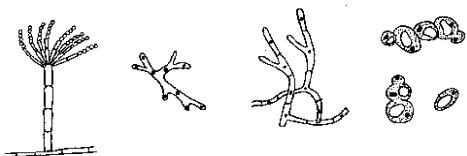
..... pkt.

Zadanie 11. (1p.)

Zakreśl kółkiem literę oznaczającą prawidłowe zakończenie zdania.

Wszystkie pokazane na rysunkach organizmy należą do królestwa

- a. roślin.
- b. grzybów.
- c. zwierząt.
- d. bakterii.

..... pkt.

Zadanie 12. (2p.)

Wykreśl wszystkie pojęcia i określenia, które **nie pasują** do charakterystyki podanych grup roślin.

Grupa roślin	Charakterystyka
rośliny nagonasienne	owoce, nasiona, rośliny iglaste, miłorząb, kwiaty, drzewa, krzewy, rośliny jednoroczne i dwuletnie, byliny, limba
rośliny okrytonasienne	kwiaty, owoce, drzewa, miłorząb, krzewy, rośliny zielne, nasiona, byliny, słupki, pręciki, okwiat

..... pkt.

Zadanie 13. (4p.)

Zdania prawdziwe oznacz w kratce literą **P**, natomiast zdania fałszywe – literą **F**.

Ssaki to jedyne kręgowce stałocieplne.

Składanie jaj w wodzie i rozwój w środowisku wodnym charakteryzuje ryby i płazy.

Żyworodność występuje także u niektórych ptaków.

Skrzela to narząd oddechowy wielu gatunków skorupiaków, kijanek i ryb.

..... pkt.

Zadanie 14. (1p.)

Zakreśl kółkiem literę oznaczającą prawidłowe zakończenie zdania.

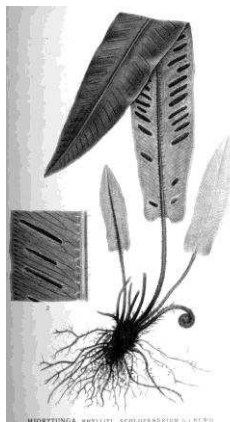
Proces fotosyntezy **nie**

- zastępuje u roślin procesu oddychania.
- zależy od intensywności światła.
- dostarcza roślinie pokarmu.
- dostarcza tlenu potrzebnego do oddychania.

..... pkt.

Zadanie 15.(2p)

Litery oznaczające zdania, właściwie opisujące rośliny pokazane na ilustracjach, wpisz w miejsce kropek.

.....
<http://www.wigry.win.pl/jeziora/rys/torfowiec.gif> http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/12/Phyllitis_scolopendrium_nf.jpg

- A. To jest mech płonnik.
- B. To jest jeden z mchów.
- C. To jest paproć.
- D. Ta roślina wytwarza zarodniki.
- E. To jest jęczyznik zwyczajny.
- F. Ta roślina gromadzi wodę w liściach.
- G. To roślina nasienna.
- H. To roślina rosnąca na torfowiskach.
- I. To roślina runa leśnego.
- J. Roślina ta stale rośnie na długość.

..... pkt.

Zadanie 16. (2 pkt.)

Wpisz do tabeli informacje tak, by prawidłowo opisywały podane organizmy pasożytnicze.

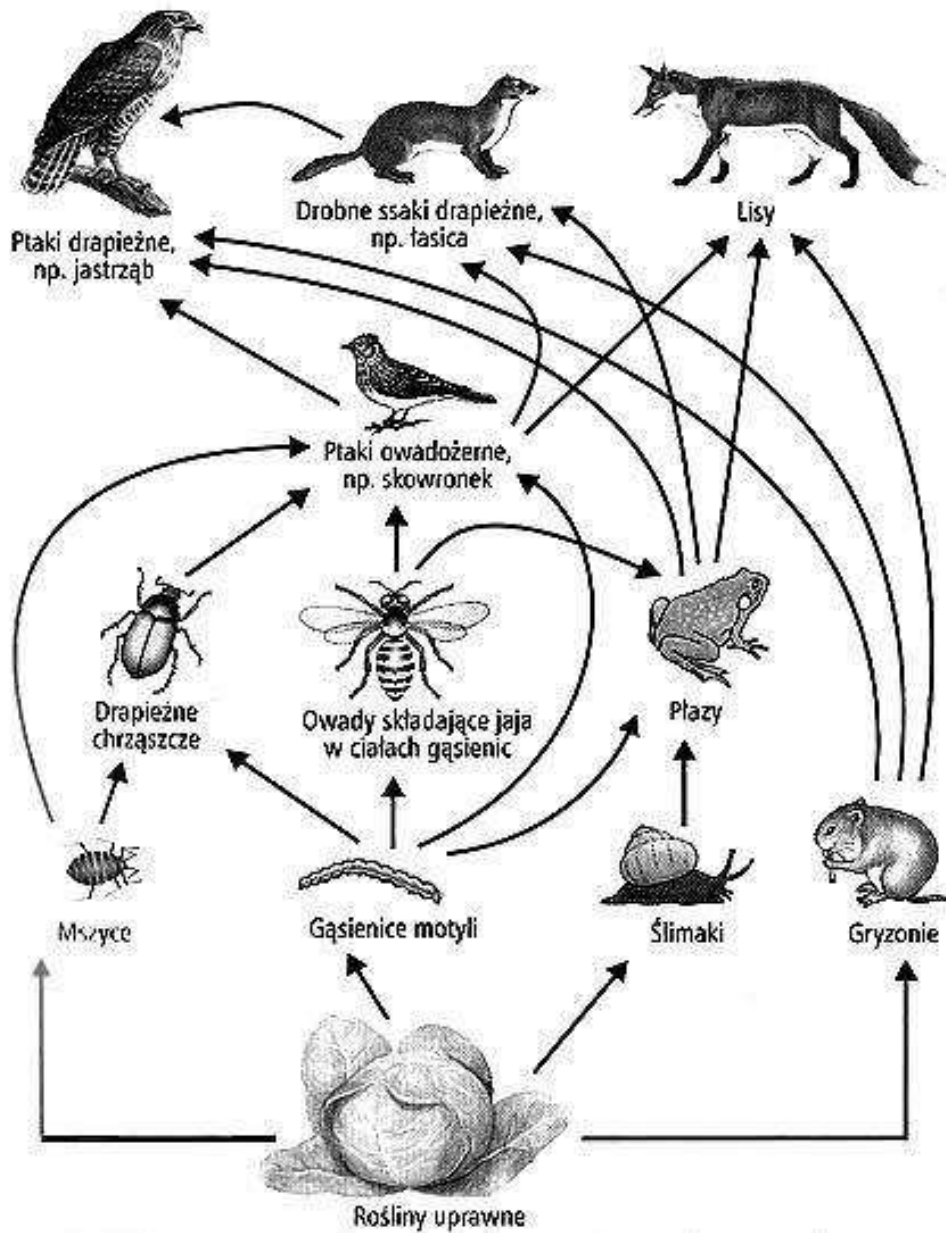
nicień, płazinieć, pierścienica, żyje w jelicie cienkim, żyje w wątrobie, żyje w jelicie grubym i wyrostku robaczkowym, jest rozdzielnopłciowy, jest obojnakiem, zarażamy się jajami pasożyta, zarażamy się zjadając mięso z wągrami, choroba „brudnych rąk”

tasiemiec nieuzbrojony	owsik

..... pkt.

Zadanie 17. (5p.)

Wykonaj poniższe polecenia, wykorzystując informacje zawarte na ilustracji pokazującej sieć pokarmową.

<http://pl.static.z-dn.net/files/d56/4a2514184c3a06087eba523fa0abe78d.jpg>

a. Zapisz łańcuch pokarmowy tak, by płaz był konsumentem III rzędu (1p.)

→ → → →

b. Zdania prawdziwe oznacz wpisując w kratkę literę **P**, natomiast zdania fałszywe – oznacz literą **F** (3p.).

Jastrzębie, drobne ssaki drapieżne i lisy nie mają w tym środowisku żadnych naturalnych wrogów.

Plony kapusty na polu zależą od ilości zwierząt drapieżnych w tym środowisku.

Wzrost liczebności mszyc i gąsienic może być przyczyną niszczenia upraw roślin.

c. Uzupełnij zdania. (1p.)

Płazy polują na swoje ofiary i zjadają je – są więc

Gąsienica jest dla larw owadów, które wykluwają się z jaj składanych w jej ciele.

Zadanie 18. (1p.)

..... pkt.

W miejsce kropek wpisz litery oznaczające informacje o skutkach przedstawionych działań człowieka.

Budowanie autostrad i dróg szybkiego ruchu

Zakładanie wielokilometrowych ekranów z przezrystalnego plastiku

Budowanie elektrowni wiatrowych

- A. Zwiększona śmiertelność płazów, gadów i ssaków.
- B. Wysychanie naturalnych źródeł w okolicy.
- C. Zmniejszenie ilości i różnorodności owadów.
- D. Okaleczenia i śmierć ptaków.
- E. Uszkodzenia organów ciała (np. płuc) i śmierć nietoperzy.

..... pkt.

Zadanie 19. (2p.)

Wykreśl **nieprawdziwe** informacje dotyczące właściwości grafitu i parafiny oraz sposobu ich wykorzystania.

	Właściwości	Zastosowanie.
grafit	Jest substancją kruchą. Ma barwę szaroczną. Dobrze przewodzi ciepło i prąd. Jest metalem.	wytwarzanie ołówków, składnik smarów, podstawowy składnik bazaltu
parafina	Ma wyraźny zapach. Ma białą barwę. Jest trudnotopliwa. Opary tej substancji są łatwopalne.	produkcja szkła, wyrób świec, składnik kosmetyków

..... pkt.

Zadanie 20. (2p.)

Wśród wymienionych nazw różnych substancji **podkreśl jedną kreską** wszystkie metale. **Dodatkową (drugą) kreską** podkreśl te metale, które zaliczamy do metali szlachetnych.

rtęć, aluminium, siarka, żelazo, magnez, złoto, srebro, platyna, ołów, węgiel, tlen, chlor.

..... pkt.

Zadanie 21. (1p.)

Zaznacz kółkiem litery, którymi oznaczono prawdziwe informacje.

- A. Tlenek węgla jest tak samo szkodliwy, jak dwutlenek węgla.
- B. Dwutlenek węgla nazywamy także czadem.
- C. Dwutlenek węgla nie jest składnikiem powietrza.
- D. Dwutlenek węgla jest niezbędny w odżywianiu roślin oraz powstaje w czasie procesu oddychania organizmów.
- E. Tlenek węgla i dwutlenek węgla to gazy, które powstają w procesie spalania paliw.

..... pkt.

Zadanie 22. (1p.)

Wśród wymienionych nazw podkreśl nazwy mieszanin.

woda mineralna, ocet, olej, woda destylowana, woda morską, mąka ziemniaczana, powietrze, cukier, woda źródlana

..... pkt.

Zadanie 23. (1p.)

Wpisz w miejsce kropek dwie właściwości, które pozwolą odróżnić podane substancje.

mąka ziemniaczana i cukier puder

.....

..... pkt.

Zadanie 24. (1p.)

Zdania prawdziwe oznacz, wpisując w kratkę literę **P**, natomiast zdania fałszywe - oznacz literą **F**

Dzięki ustawieniu światła w mikroskopie możemy zmienić jego powiększenie.

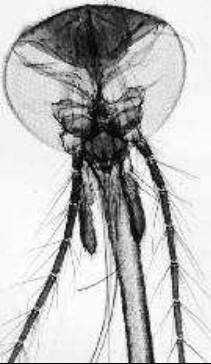

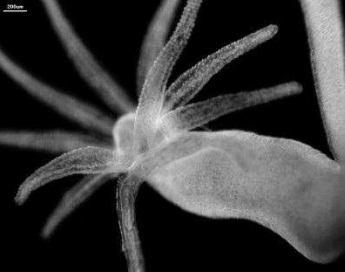
Powiększenie mikroskopu zależy tylko od obiektywu.

Obraz widziany w mikroskopie jest odwrócony i powiększony

..... pkt.

Zadanie 25. (3p.)

Wykreśl w tabeli wszystkie informacje, które błędnie opisują pokazany obraz preparatu mikroskopowego.

Obiekty obserwowane przez mikroskop	Informacje dotyczące obserwowanych obiektów
	<p>Jest to fragment pręcika tulipana.</p> <p>To jest rozwielitka.</p> <p>To głowa i aparat gębowy komara.</p>
	<p>Widoczny jest tutaj aparat szparkowy rośliny.</p> <p>To jest skórka okrywająca liść.</p> <p>Jest to pantofelek.</p> <p>Jest to fragment korzenia.</p>
	<p>To jest polip parzydełkowców.</p> <p>Jest to stułbia z widocznymi ramionami.</p> <p>To są pręciki i słupek w kwiecie.</p>

<http://deltaoptical.pl/allegro/B200/1.jpg>

<http://www.bio-forum.pl/messages/3280/96006.jpg>

<http://www.forum.biolog.pl/download/file.php?id=1496&t=1&sid=549a9f09c3a6600d2c26ef9d0a861bb>

..... pkt.

Załącznik – mapa do zadania 5. i 6.

